EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 24.11.2021.
COM(2021) 742 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par eurozonas ekonomikas politiku

{SWD(2021) 362 final}

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par eurozonas ekonomikas politiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 136. pantu saistībā ar tā 121. panta 2. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Pēc 2020. gadā piedzīvotās dziļās recesijas eurozonas ekonomika pašlaik stabili un ātri atveseļojas. IKP pieaugums 2021. gada otrajā ceturksnī pārsniedza prognozes, un saskaņā ar 2021. gada rudens ekonomikas prognozi eurozonas IKP 2021. gadā būs pieaudzis par 5 %. Paredzams, ka 2021. gada pēdējā ceturksnī eurozona būs atkal sasniegusi pirmskrīzes IKP līmeni. Vairākās eurozonas valstīs to pirmskrīzes IKP līmenis tika sasniegts jau 2021. gada otrajā ceturksnī. Tiek prognozēts, ka 2022. gadā eurozonas IKP pieaugums būs 4,3 %. Galvenais IKP pieauguma dzinējspēks ir iekšzemes pieprasījums, kas saistīts ar ierobežojumu atvieglošanu līdz ar vakcinācijas izvēršanu, pakāpenisku situācijas uzlabošanos darba tirgos, ierobežojošo pasākumu laikā izveidojušos papildu uzkrājumu izmantošanu un investīciju spēcīgo pieaugumu sakarā ar izdevīgajiem finansēšanas nosacījumiem un atbalstu no instrumenta *NextGenerationEU*. Kā bija ieteikts, eurozonas dalībvalstis individuāli un kolektīvi Eurogrupas ietvaros veica pasākumus, lai nodrošinātu tādu politikas nostāju, kas sekmē ekonomikas atveseļošanos pēc Covid-19 krīzes. Tuvākajā

[1] OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.
[2] OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

nākotnē joprojām iezīmējas liela nenoteiktība un riski, tai skaitā saistībā ar pandēmijas attīstību gan ES, gan ārpus tās.

(2) Šajā gadā līdztekus spēcīgajam iekšzemes pieprasījuma pieaugumam bija vērojams ierobežotāks piedāvājums, cita starpā ievadresursu deficīta un loģistikas problēmu dēļ. Turklāt dažās nozarēs un dalībvalstīs arvien lielākas bažas rada darbaspēka trūkums un prasmju nepietiekamība. Inflācija, kas vairākus gadus ir bijusi ļoti maza, kopš 2021. gada sākuma ir palielinājusies, īpaši strauji augošo enerģijas cenu un piegāžu traucējumu dēļ, kas vedina domāt, ka šī ir pārejoša parādība, kas saistīta ar pielāgošanos situācijai pēc ierobežojošajiem pasākumiem. Eurozonas inflācija 2021. gada septembrī sasniedza desmit gadu augstāko līmeni – 3,4 %.

(3) 2021. gadā Eiropas atveseļošanas stratēģijas fokuss bija īstenot *NextGenerationEU* un tā galveno instrumentu – Atveseļošanas un noturības mehānismu (ANM)[3]. Līdz 2021. gada novembra vidum Padome pēc pozitīva Komisijas novērtējuma saņemšanas bija apstiprinājusi 22 dalībvalstu – tai skaitā 18 eurozonas valstu – atveseļošanas un noturības plānus. Mehānisma ietvaros īstenotajām reformām un veiktajām investīcijām nākamo gadu laikā būs liela pozitīvā ietekme uz eurozonas tautsaimniecību funkcionēšanu. Pateicoties ANM resursu sadalē izmantotajiem koeficientiem, tas sekmēs eurozonas dalībvalstu pozitīvu ekonomisko un sociālo konverģenci. Šis mehānisms ir stiprinājis uzticēšanos un palīdz uzturēt izaugsmi un makrofinansiālo stabilitāti, un tādējādi tas sekmē makroekonomikas pasākumu sabalansētību un papildina Eiropas Centrālās bankas (ECB) darbības. ANM mērķis ir ne tikai sekmēt atveseļošanos, bet arī strukturālās pārmaiņas dalībvalstu tautsaimniecībā, jo īpaši zaļās un digitālās pārkārtošanās labā. Īstenojot saskanīgu investīciju projektu un reformu kopumu, kam tiek izmantoti gan ANM, gan kohēzijas līdzekļi, mērķis ir palielināt eurozonas noturību pret turpmākiem satricinājumiem un ilgtspējīgā veidā kāpināt potenciālo izlaidi, sekmēt nodarbinātību un risināt sociālās problēmas. Turklāt Savienība ANM finansēšanai emitē euro denominētus parāda instrumentus, kas padarīs ES kapitāla tirgus dziļākus un likvīdākus un palīdzēs stiprināt euro kā starptautiskas valūtas statusu.

(4) Līdz ar atveseļošanas un noturības plānos paredzēto reformu un investīciju projektu īstenošanu tiks izmaksāts ANM finansējums, kas ļaus faktiski īstenot eurozonas politikas prioritātes, tai skaitā Padomes ieteikumus par eurozonas ekonomikas politiku[4]. Runa ir jo īpaši par valstu institucionālo sistēmu stiprināšanu, kvalitatīvu publisko investīciju atbalstīšanu un rīcībpolitikām, kas atbalsta sociālo kohēziju un sociāli taisnīgu zaļo un digitālo pārkārtošanos. Minētajam būtu jāpalīdz nodrošināt ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanos, uzturēt izaugsmes potenciālu un palielināt noturību, un tas ir saskaņā ar gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģiju un uzstādījumu par konkurētspēju apvienojumā ar ilgtspēju visās četrās tā dimensijās: vidiskā ilgtspēja, produktivitāte, taisnīgums un makroekonomikas stabilitāte[5].

---

[3] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

[4] Padomes Ieteikums (2021. gada 13. jūlijs) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C 283, 15.7.2021., 1. lpp.).

[5] 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījums (COM(2021) 740).

(5) Pateicoties pietiekami atbalstošām un savstarpēji pastiprinošām ekonomikas rīcībpolitikām, ir nodrošināta makroekonomikas stabilizācija un ierobežota negatīvā ietekme uz darba tirgu, kā arī mazināti ilgtermiņa seku riski un atbalstīta strauja ekonomikas atveseļošanās. Lai eurozona darbotos pienācīgi, arī turpmāk būs svarīgi īstenot sabalansētu monetārās un fiskālās politikas kombināciju līdztekus strukturālajām reformām un finansiālās stabilitātes nodrošināšanas pasākumiem, pilnībā ievērojot Līgumā paredzētās dalībvalstu un iestāžu attiecīgās lomas.

(6) ECB monetārās politikas pasākumu mērķis ir nodrošināt dažādo finanšu tirgus segmentu pienācīgu funkcionēšanu, gādāt, lai monetārās politikas transmisijas kanāli neaizsērētu, un galu galā nodrošināt cenu stabilitāti vidējā termiņā. 2021. gada jūlijā ECB publicēja tās jauno monetārās politikas stratēģiju, kurā vidēja termiņa inflācijas simetriskais mērķrādītājs ir noteikts 2 % līmenī. ECB Padome turklāt apliecināja, ka ECB galvenais monetārās politikas instruments joprojām ir tās procentu likmju kopums. 2021. gada oktobrī ECB sāka digitālā euro izpētes posmu, kas ilgs divus gadus. Lai ieviestu digitālo euro, būtu nepieciešama Savienības likumdošana uz LESD 133. panta pamata. Emitējot šādu centrālās bankas digitālo valūtu, cita starpā būtu iespējams nodrošināt pastāvīgu publisko līdzekļu piedāvājumu digitālā formā, sekmēt ES ekonomikas digitalizāciju un aktīvi veicināt inovāciju mazummaksājumu jomā[6]. Turklāt tiktu stiprināta euro starptautiskā loma un Eiropas atvērtā stratēģiskā autonomija.

(7) Eiropas Komisija 2021. gada 19. oktobrī atsāka diskusiju par ekonomikas pārvaldības satvara pārskatīšanu, lai izkristalizētu plašu konsensu par to, kā palielināt šā satvara efektivitāti un pārredzamību, mazināt makroekonomikas nelīdzsvarotību un novērst fiskālās problēmas pārkārtošanai un izaugsmei labvēlīgā veidā, ņemot vērā Covid-19 krīzes laikā gūto pieredzi.

(8) Prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts eurozonā 2021. gadā sasniegs 7,1 % no IKP, bet 2022. gadā nokritīsies līdz 3,9 %. Paredzams, ka eurozonas fiskālā nostāja, ņemot vērā valstu budžetus un ES budžetu, 2021. un 2022. gadā joprojām būs stimulējoša (attiecīgi 1,75 % un 1 % no IKP). 2022. gadā simulējošo iedarbību sekmēs gan valstu, gan ES finansētas publiskās investīcijas. Līdz 2021. gada novembrim Padome bija apstiprinājusi 18 eurozonas valstu atveseļošanas un noturības plānus, kas laikā līdz 2026. gadam ļaus nodrošināt eurozonas dalībvalstīm apjomīgu finansiālo atbalstu – līdz 262 miljardiem EUR dotāciju un 139 miljardiem EUR aizdevumu. Lai efektīvi reaģētu uz Covid-19 izraisīto satricinājumu un panāktu ilgtspējīgu ekonomikas atveseļošanos un ekonomiskās un monetārās savienības (EMS) pienācīgu darbību, ir būtiski koordinēt valstu fiskālās politikas, pilnībā ievērojot Stabilitātes un izaugsmes paktu. Vispārējā izņēmuma klauzula 2022. gadā vēl turpinās darboties, bet 2023. gadā to paredzēts deaktivēt. Līdz ar ekonomikas atveseļošanos fiskālās politikas uzsvars pārvirzās no pagaidu ārkārtas pasākumiem uz mērķtiecīgi ievirzītiem atveseļošanās atbalsta pasākumiem. Valstu parāda attiecības

[6] Skatīt ECB 2020. gada oktobra ziņojumu "*Report on a digital euro*", pieejams vietnē https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf.

ir pieaugušas (no 85,5 % no IKP 2019. gadā līdz 100 % no IKP 2021. gadā), kas atspoguļo gan izlaides sarukšanu, gan nepieciešamos pasākumus reaģēšanai uz milzīgo Covid-19 pandēmijas izraisīto satricinājumu. Tomēr, tā kā dažās eurozonas dalībvalstīs parāda attiecība bija liela jau pirms šā satricinājuma, lielā eurozonas daļā mērķis būs pakāpeniski, nepārtraukti un izaugsmi veicinošā veidā samazināt parādu.

(9) Šajā kontekstā šķiet īpaši svarīgi uzlabot publisko finanšu struktūru, tai skaitā sekmēt investīcijas, uzlabot budžeta pasākumu kvalitāti un nodrošināt ilgtermiņa fiskālo stabilitāti, tostarp ievērojot klimata pārmaiņas un zaļo un digitālo pārkārtošanos. Fiskālo telpu papildu publiskajām investīcijām var radīt zaļā budžeta plānošana, izdevumu pārskatīšana, pienācīgi darbojošās publisko investīciju pārvaldības shēmas un efektīvas publiskā iepirkuma sistēmas. Pēc Covid-19 krīzes arvien lielāku nozīmi iegūs reformas, kas ļauj panākt efektīvāku un taisnīgāku rīcībpolitiku ieņēmumu jomā. Eurozonas nodokļu sistēmas būtu iespējams padarīt vēl vairāk izaugsmi veicinošas un videi labvēlīgas, jo īpaši samazinot darbaspēka nodokļu ķīli, kas vairākumā eurozonas dalībvalstu joprojām ir liels. Gan uzlabot nodokļu sistēmu efektivitāti un taisnīgumu, gan arī sekmēt atveseļošanos un palielināt ieņēmumus var pasākumi, kas vērsti pret agresīvu nodokļu plānošanu, nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas. Turklāt globalizācija liek pielāgot nodokļu sistēmu, lai tā būtu piemērota arvien vairāk digitalizētai ekonomikai. ESAO/G20 iekļaujošajā satvarā nodokļu bāzes samazināšanas un peļņas novirzīšanas (*BEPS*) jomā ir panākta vienošanās par globālās nodokļu sistēmas reformu nolūkā ierobežot kaitējošu nodokļu konkurenci.

(10) Krīzes ietekmi uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem efektīvi mazināja ātrā un enerģiskā dalībvalstu un Savienības reakcija, tai skaitā ar *NextGenerationEU*. Pateicoties šai koordinētajai rīcībai, atšķirības ir palielinājušās mazāk, nekā sākotnēji bija gaidīts, un ir mazinātas ilgtermiņa sekas. Atbalsts rīcībpolitiku veidā, tai skaitā ar saīsināta darba laika shēmām un citiem darbvietu saglabāšanas pasākumiem, ir palīdzējis uzņēmumiem turpināt darboties visu krīzes laiku un ir ierobežojis bezdarba līmeņa pieaugumu un izmantojamā ienākuma krišanos. Maksātnespējas līmenis 2021. gadā palielinājās, tomēr lēni, neraugoties uz atbalsta pasākumu pakāpenisko atcelšanu. Arī darba tirgū situācija pamazām uzlabojas – 2021. gada otrajā ceturksnī nodarbinātība sasniedza 72,2 %, kas ir tuvu maksimālajam 72,9 % līmenim pirms Covid-19 krīzes 2019. gada ceturtajā ceturksnī. Krīzes laikā novērotajam digitālo tehnoloģiju izmantojuma paātrinājumam varētu būt pozitīva ietekme uz produktivitāti, ja šī tendence saglabāsies. Neraugoties uz minēto, Covid-19 krīzei ir bijusi būtiska teritoriālā, sektorālā un distributīvā ietekme, kas prasīs pārdali gan valstu un nozaru iekšienē, gan starp tām, radot ievērojamas pārkārtošanās izmaksas darbiniekiem un uzņēmumiem.

(11) Lai gan bankrotu skaits līdz šim nav ievērojami pieaudzis, pandēmija ir negatīvi ietekmējusi daudzu uzņēmumu finansiālo stāvokli un līdz ar to var ierobežot to iespējas tuvākajā laikā finansēt investīciju projektus un apdraudēt spēju atmaksāt aizņēmumus. Kad atveseļošanās būs nostabilizējusies, atbalsts būtu pakāpeniski jāizbeidz un jāievirza mērķtiecīgāk. Mazāk izmantojot parāda instrumentus, tiktu ierobežotas iespējamās saistības un tiktu saglabāta uzņēmumu investēšanas spēja. Atbalsta pasākumu savlaicīga izbeigšana prasa delikātu pieeju, lai, no vienas puses, atbalstītu investīcijas un nodarbinātību un novērstu dzīvotspējīgu uzņēmumu iznīkšanu un, no otras puses, lieki neaizkavētu dzīvotnespējīgo uzņēmumu aiziešanu no tirgus vidējā termiņā. Tālab ir būtiski uzlabot uzņēmumu piekļuvi finansējumam, stiprināt uzņēmumu finansiālo stāvokli un uzlabot maksātnespējas sistēmu kapacitāti

un efektivitāti. Valstu maksātnespējas režīmi eurozonā ievērojami atšķiras, un būs nepieciešams veikt kapacitātes palielināšanas darbības, lai veicinātu efektīvu administratoru un tiesu sistēmu. Maksātnespējas sistēmu uzlabošana turklāt var palīdzēt uzlabot bilances banku nozarē, kam būtu pozitīva ietekme uz kredītu piedāvājumu. Direktīva par pārstrukturēšanu un maksātnespēju[7], kuras mērķis ir visās dalībvalstīs ieviest standartu minimumu attiecībā uz uzņēmēju preventīvo pārstrukturēšanu un parādu dzēšanu, ir jātransponē valstu tiesību aktos līdz 2022. gada 17. jūlijam. Tāpat ir svarīgi integrēt ES kapitāla tirgus, lai uzņēmumiem būtu pieejami alternatīvi finansējuma avoti papildus banku aizdevumiem. Progress kapitāla tirgu savienības (KTS) jomā[8], ko cita starpā veicinātu maksātnespējas procedūru materiālo tiesību normu saskaņošana noteiktos aspektos, varētu uzlabot eurozonas uzņēmumu piekļuvi finansējumam, mobilizēt ilgtermiņa investīcijas zaļajās, jaunajās tehnoloģijās un infrastruktūrā, veicināt kapitālieguldījumus un novērst pārrobežu šķēršļus investīcijām.

(12) Lai gan nodarbinātība strauji atgūstas, paredzams, ka šī krīze un aktīvā ekonomikas zaļināšana paliekoši ietekmēs dažas nozares, konkrētas darba ņēmēju kategorijas un noteiktus reģionus. Jaunradītās darbvietas, iespējams, atšķirsies no krīzes dēļ zaudētajām darbvietām. Dažās nozarēs nodarbinātības atjaunošanos var palēnināt traucējumi piegādes ķēdēs. Līdz ar to, lai atbalstītu pielāgošanos un mazinātu sociālo ietekmi īpaši divējādās pārkārtošanās dēļ, ir svarīgi veikt pasākumus, kas atvieglo profesionālās pārmaiņas un atgriešanos darba tirgū. Komisija ir nākusi klajā ar ieteikumu par iedarbīgu un aktīvu atbalstu nodarbinātībai pēc Covid-19 krīzes (EASE)[9], kurā dalībvalstis aicinātas izstrādāt saskanīgu rīcībpolitiku paketi, kurā apvienoti pasākumi ar mērķi novērst prasmju nepietiekamību un palīdzēt cilvēkiem atrast savu vietu zaļās un digitālās pārkārtošanās procesā. Ir ieteikts šajās paketēs iekļaut trīs komponentus: i) laika ziņā ierobežotus un pienācīgi izstrādātus darbā pieņemšanas un profesionālo pārmaiņu stimulus un uzņēmējdarbības atbalstu; ii) darba tirgus vajadzībām pielāgotas prasmju pilnveides un pārkvalificēšanās iespējas; iii) pastiprinātu atbalstu no nodarbinātības dienestu puses. Tāpat, ņemot vērā veselības un ekonomikas krīzi un domājot par taisnīgu divējādo pārkārtošanos, eurozonas kohēzijai joprojām ir ļoti būtiska sociālā aizsardzība. Nodarbinātības, prasmju un sociālajās rīcībpolitikās ceļrādis joprojām ir Eiropas sociālo tiesību pīlārs[10], kura mērķis ir panākt konverģenci uz augstāku līmeni ekonomikas un sociālajā jomā un labākus darba un dzīves apstākļus dalībvalstīs. 2021. gada martā pieņemtajā Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā ir noteikti trīs ES mērogā līdz 2030. gadam sasniedzami mērķrādītāji attiecībā uz i) nodarbinātību, ii) tālākizglītību

---

[7] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1023 (2019. gada 20. jūnijs) par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, parādsaistību dzēšanu un diskvalifikāciju un ar pārstrukturēšanu, maksātnespēju un parādsaistību dzēšanu saistīto procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza Direktīvu (ES) 2017/1132 (Direktīva par pārstrukturēšanu un maksātnespēju) (OV L 172, 26.6.2019., 18. lpp.).

[8] 2021. gada 25. jūnija eurosamitā ES līderi atkārtoti apliecināja politisko atbalstu KTS un aicināja ātri īstenot KTS rīcības plānu.

[9] Komisijas Ieteikums (ES) 2021/402 (2021. gada 4. marts) par iedarbīgu un aktīvu atbalstu nodarbinātībai pēc Covid-19 krīzes (*EASE*) (OV L 80, 8.3.2021., 1. lpp.).

[10] Eiropas sociālo tiesību pīlārs. Iestāžu kopīgā proklamācija (OV C 428, 13.12.2017., 10. lpp.).

un iii) nabadzības mazināšanu[11], kurus sasniegt palīdzēs arī turpmāk minētā rīcība. ES līderi šiem mērķrādītājiem piekrita sociālajā samitā, kas notika Portu 2021. gada 8. maijā, un 2021. gada 24. un 25. jūnija Eiropadomē.

(13) Dalībvalstis ir izstrādājušas vērienīgus reformu un investīciju plānus, kuriem ir paredzēts ANM finansiālais un politiskais atbalsts. Lai nodrošinātu attiecīgo līdzekļu ātru apgūšanu un līdztekus izvairītos no pārklāšanās ar citiem ES instrumentiem, būs svarīgi palielināt iestāžu darba kvalitāti, jo īpaši stiprinot administratīvās spējas. Dalībvalstis var uzlabot apstākļus privāto investīciju veikšanai, uzlabojot apstākļus, kuros darbojas uzņēmumi. Lai nodrošinātu vienotā tirgus pienācīgu darbību, ir būtiski saglabāt un stiprināt vienotā tirgus piegādes ķēžu noturību, apzinot un novēršot piegāžu nepietiekamību un traucējumus, kā arī gādāt par tirgu atvērtību, standartu konverģenci, plašāku diversifikāciju, apritīgumu un resursefektivitāti. Joprojām aktuāls ir Padomes 2021. gada 13. jūlija Ieteikums par eurozonas ekonomikas politiku, kurā bija aicināts vēl vairāk integrēt preču un pakalpojumu vienoto tirgu, tostarp digitālo vienoto tirgu, atceļot nevajadzīgus ierobežojumus, uzlabojot tirgus uzraudzību un garantējot, ka ir pieejamas pietiekamas administratīvās spējas.

(14) Pateicoties iepriekš veiktajām reformām, banku nozare asas ekonomiskās spriedzes apstākļos ir izrādījusies visumā noturīga. Plašie atbalsta pasākumi krīzes dziļākajā punktā un spēcīgā atveseļošanās 2021. gadā pagaidām ļauj kliedēt bažas par uzņēmumu finansiālā stāvokļa pasliktināšanos. Neraugoties uz to, ir iespējama eurozonas banku aktīvu kvalitātes zināma pasliktināšanās. Bankām ir svarīgi pastāvīgi uzraudzīt riskus, proaktīvi strādāt ar debitoriem un aktīvi pārvaldīt ieņēmumus nenesošos aizdevumus, lai tās spētu finansēt ekonomikas atveseļošanos.

(15) Eurozonas tautsaimniecības lielums un tās integrācijas līmenis, kā arī reaģējot uz krīzi veiktie pasākumi ir bijuši vispārēji stabilizējoši faktori visā Covid-19 krīzes laikā. Ņemot vērā tautsaimniecību savstarpējās saiknes, eurozonas dalībvalstīm turpmākajos gados būs jāveic saskaņotās investīcijas un reformas, lai šīs tautsaimniecības pēc krīzes būtu tapušas spēcīgākas, kā arī vēl vairāk jāpadziļina eurozonas institucionālās struktūras, kas ļautu palielināt noturību pret turpmākiem satricinājumiem un spēcīgāk figurēt starptautiskajā arēnā. Ekonomikas un finanšu norises attīstītajās un jaunietekmes tirgus tautsaimniecībās tiešā veidā ietekmē eurozonu. Šīs ietekmes kanāli ir dažādi, tai skaitā veselības un vakcinācijas politika, monetārā politika, finanšu plūsmas, globālās vērtībķēdes un tirdzniecība. Ķeršanās globālajās piegādes ķēdēs līdz ar ekonomikas atveseļošanos ir vēl viens atgādinājums par arvien izteiktākajām saiknēm globālajā ekonomikā. Tajā pašā laikā eurozonas tekošā konta pārpalikums turpināja pakāpeniski samazināties un nonāca tuvu līmenim, kas atbilstu pamatfaktoriem. Stiprinot euro starptautisko lomu (kas pēdējos gados bijusi visumā nemainīga), tai skaitā ieviešot digitālo euro, varētu tikt

[11] ES apņēmās līdz 2030. gadam sasniegt šādus ES mēroga mērķrādītājus: vismaz 78 % iedzīvotāju vecumā no 20 līdz 64 gadiem vajadzētu būt nodarbinātiem; vismaz 60 % cilvēku vecumā no 25 līdz 64 gadiem katru gadu būtu jāpiedalās mācību pasākumos; nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku skaitam būtu jāsamazinās vismaz par 15 miljoniem salīdzinājumā ar 2019. gadu.

palielināta eurozonas un Savienības ekonomiskā un finansiālā autonomija un pasaules finanšu sistēmas stabilitāte.

(16) Joprojām ir būtiski padziļināt EMS. Banku savienība un kapitāla tirgu savienība ir savstarpēji pastiprinoši projekti, kuru mērķis ir veicināt izaugsmi, nodrošināt finanšu stabilitāti un sekmēt patiesu ekonomisko un monetāro savienību. Atlikušo trūkumu novēršana ļautu vēl vairāk palielināt eurozonas stabilitāti un noturību, palīdzētu eurozonas tautsaimniecībām zelt un stiprinātu euro starptautisko lomu. Būtiski uzdevumi ir banku savienības un kapitāla tirgu savienības pilnveidošana un ESM līgumu grozošā nolīguma ātra ratificēšana. Tādējādi tiks atbalstīta arī zaļā un digitālā pārkārtošanās, kam nepieciešamas apjomīgas investīcijas. 2021. gada 25. jūnija eurosamitā tika atkārtoti apliecināta apņemšanās pilnveidot banku savienību un Eurogrupa (iekļaujošā sastāvā) tika aicināta bez kavēšanās uz konsensa pamata vienoties par vairākpakāpju darba plānu ar konkrētiem termiņiem attiecībā uz visiem vēl nenokārtotajiem elementiem. Tāpat tika aicināts ātri īstenot KTS rīcības plānu saskaņā ar prioritātēm, kas noteiktas Padomes 2020. gada 3. decembra secinājumos. Joprojām aktuāls ir Padomes 2021. gada 13. jūlija Ieteikums par eurozonas ekonomikas politiku, kurā bija aicināts pilnveidot EMS un stiprināt euro starptautisko nozīmi,

AR ŠO IESAKA eurozonas dalībvalstīm individuāli, tostarp īstenojot to atveseļošanas un noturības plānus, un kolektīvi Eurogrupas ietvaros 2022. un 2023. gadā veikt turpmāk minētos pasākumus.

1. Turpināt izmantot un dalībvalstu vidū koordinēt valstu fiskālās politikas, lai efektīvi atbalstītu ekonomikas ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanos. 2022. gadā visā eurozonā saglabāt mēreni stimulējošu fiskālo nostāju, ņemot vērā valstu budžetus un finansējumu no Atveseļošanas un noturības mehānisma. Fiskālos pasākumus pakāpeniski pārvirzīt uz investīcijām, kuras veicinātu ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanos, kas būtu saskanīga ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, īpašu uzmanību pievēršot budžeta pasākumu kvalitātei. Nodrošināt fiskālās politikas elastīgumu, lai spētu reaģēt jaunu pandēmijas risku gadījumā. Fiskālo politiku diferencēt, ņemot vērā atveseļošanās stadiju, fiskālo ilgtspēju un nepieciešamību samazināt ekonomiskās, sociālās un teritoriālās atšķirības. Kad ekonomiskie apstākļi to ļaus, īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda atmaksājamību, vienlaikus veicinot investīcijas.

2. Sekmēt rīcībpolitikas, kas vērstas pret agresīvu nodokļu plānošanu, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu, lai nodrošinātu taisnīgas un efektīvas nodokļu sistēmas. Strādāt pie kaitējošas nodokļu konkurences ierobežošanas, tai skaitā īstenot globālo konsensā balstīto risinājumu, lai risinātu nodokļu problēmas, ko rada ekonomikas digitalizācija un globalizācija. Samazināt darbaspēka nodokļu ķīli un sekmēt pārvirzi no darbaspēka nodokļiem uz citiem, mazākus kropļojumus radošiem nodokļiem. Darba tirgos pāriet no ārkārtas uz atveseļošanās pasākumiem un nodrošināt efektīvas darba tirgus rīcībpolitikas, kas i) atbalsta profesionālās pārmaiņas, jo īpaši virzoties uz zaļo un digitālo ekonomiku, ii) apvieno pasākumus, ar kuriem tiek novērsta prasmju nepietiekamība, stiprināta prasmju pilnveide un pārkvalificēšanās un nodrošināti mērķorientēti darbā pieņemšanas stimuli, un iii) palielina valstu nodarbinātības dienestu spējas novērst neatbilstību darba tirgus vajadzībām. Stiprināt sistēmas, kas nodrošina iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību un apmācību. Veicināt neaizsargāto grupu, jo īpaši jauniešu un sieviešu, integrāciju darba tirgū, nodrošināt pienācīgus darba apstākļus un mazināt darba tirgus segmentāciju un vajadzības gadījumā pilnveidot un pielāgot sociālās aizsardzības

sistēmas, lai risinātu Covid-19 krīzes radītās problēmas. Nodrošināt sociālo partneru efektīvu iesaisti rīcībpolitiku veidošanā un stiprināt sociālo dialogu un darba koplīgumu slēgšanu. Nodrošināt ekonomisko un sociālo noturību palielinošu darba tirgus un sociālo rīcībpolitiku paraugprakses apmaiņu un konverģenci.

3. Uzraudzīt uzņēmumiem paredzēto atbalsta pasākumu kopuma efektivitāti, attiecībā uz dzīvotspējīgiem uzņēmumiem, kas saskārušies ar grūtībām pandēmijas laikā, uzsvaru likt uz mērķtiecīgāku maksātspējas atbalstu un vairāk izmantot kapitālieguldījumu instrumentus. Veikt darbības, lai palielinātu maksātnespējas sistēmu spēju efektīvi un laikus veikt bankrota un parāda pārstrukturēšanas procedūras, maksimāli saglabāt vērtības un sekmēt efektīvu kapitāla un pārrobežu investīciju sadali. Panākt progresu kapitāla tirgu savienības padziļināšanā, tai skaitā ātri panākot vienošanos par Komisijas leģislatīvo aktu priekšlikumiem par atbalstu finansējuma nodrošināšanai ekonomikā, investīciju iespēju palielināšanu uzņēmumiem un fiziskām personām un pārrobežu šķēršļu likvidēšanu investīcijām vienotajā tirgū.

4. Turpināt stiprināt valstu institucionālās sistēmas un īstenot reformas ar mērķi novērst investīciju un kapitāla pārdales traucējumus un nodrošināt Savienības līdzekļu efektīvu un savlaicīgu izmantošanu. Samazināt administratīvo slogu uzņēmumiem un uzlabot uzņēmējdarbības vidi. Stiprināt publiskās pārvaldes efektivitāti un digitalizāciju. Uzlabot publisko finanšu pārvaldību, tai skaitā ar zaļo budžeta plānošanu un efektīviem publisko investīciju pārvaldības satvariem, un izmantot izdevumu pārskatīšanu, lai uzlabotu publisko finanšu struktūru, jo īpaši palielinātu publisko investīciju kvalitāti un investīcijas cilvēkos un prasmēs un publiskos izdevumus vairāk vērstu uz atveseļošanās un noturības vajadzībām.

5. Nodrošināt makrofinansiālo stabilitāti un uzturēt ekonomikas kreditēšanas kanālus, turpinot risināt ieņēmumus nenesošo aizdevumu problēmu, cita starpā uzraugot aktīvu kvalitāti, laikus un aktīvi strādājot ar grūtībās nonākušiem (jo īpaši dzīvotspējīgajiem) debitoriem un tālāk attīstot sekundāros tirgus ieņēmumus nenesošajiem aizdevumiem. Turpināt darbu pie banku savienības pilnveidošanas, īstenojot vairākpakāpju darba plānu ar konkrētiem termiņiem, un pie euro starptautiskās lomas stiprināšanas. Turpināt atbalstīt izpētes darbu attiecībā uz digitālā euro iespējamu ieviešanu.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs